

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

"مدیریت جهادی" و تحول و تحول‌گرایی

(بر اساس بیانات رهبر معظم انقلاب)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر در دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: امید جلوداریان

این پژوهش به بررسی بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی درباره "مدیریت و کار جهادی و نقش آن در تحول و تحول‌گرایی" می‌پردازد.

رهبر معظم انقلاب اسلامی، بهمن ۹۷ با صدور «بیانیه گام دوم انقلاب» خطاب به ملت ایران و به‌ویژه جوانان، توصیه‌هایی اساسی به‌منظور «جهاد بزرگ برای ساختن ایران اسلامی بزرگ» مطرح کردند. تاکید بر مدیریت‌های جهادی الهام‌گرفته از ایمان اسلامی و اعتقاد به اصل «ما می‌توانیم» برای رسیدن به عزت و پیشرفت در همه عرصه‌ها از جمله این توصیه‌ها بود. رهبر انقلاب در این باره بر کار جهادی مدیران جوان، کارگزاران جوان، اندیشمندان جوان و فعالان جوان در همه میدان‌های سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و بین‌المللی و عرصه‌های دین و اخلاق و معنویت و عدالت تاکید می‌کنند.

بازشدن گره‌ها و حل شدن مشکلات و چالش‌های کشور، اصلاح شدن ساختارها، مقابله با نقشه‌های دشمن برای متوقف کردن حرکت علمی کشور، حفظ شدن هویت و حیثیت ملت، ترسیم‌شدن سرنوشت و آینده ملت، کسب اقتدار ملی و شکل‌گیری حرکت و نهضت علمی در کشور از جمله محورهایی است که در بیانات رهبر انقلاب درباره نقش مهم مدیریت و کار جهادی در تحول و تحول‌گرایی به چشم می‌خورد.

رهبر معظم انقلاب همچنین محقق شدن کار و مدیریت جهادی را به کار و تلاش مخلصانه با نیت الهی و کار مبتنی بر علم و درایت و جهاد منوط می‌دانند و بر اجرای کارها و مسئولیت‌ها با لحاظ کردن اولویت‌ها و کار فراوان، پُرحجم، باکیفیت، مجاهدانه و انقلابی و پیدا کردن راه‌های صحیح با موازین علمی و شیوه‌های دقیق عالمانه تاکید می‌کنند.

از جمله مسائلی که از نظر رهبر انقلاب بسیار نیازمند به مدیریت جهادی هستند، مقوله‌های فرهنگ و اقتصادند؛ رهبر انقلاب در این باره بر همت، تحرک و مدیریت جهادی در زمینه اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و فرهنگی تاکید می‌کنند.

بایدهای مدیریت و کار جهادی شاخص دیگری است که از بیانات رهبر انقلاب استخراج شده است. محورهایی نظیر با تدبیر حرکت کردن، منفعل نبودن در برابر دشمن و شرطی نکردن اقتصاد به تصمیم این و آن، اشراف میدانی بر مشکلات، مدیریت شجاعانه و امیدوارانه و پرهیز از بی‌نظمی از جمله محورهایی است که رهبر انقلاب در این باره به آنها اشاره می‌کنند.

مدیریت جهادی و تحول و تحول گرایی

الف) نقش مهم مدیریت و کار جهادی در تحول و تحول گرایی:

- ۱- بازشدن گره‌ها و حل شدن مشکلات و چالش‌های کشور
- ۲- اصلاح شدن ساختارها
- ۳- مقابله با نقشه‌های دشمن برای متوقف کردن حرکت علمی کشور
- ۴- حفظ شدن هویت و حیثیت ملت
- ۵- ترسیم‌شدن سرنوشت و آینده ملت
- ۶- عامل اقتدار ملی
- ۷- شکل‌گیری حرکت و نهضت علمی در کشور:
  - ۱-۷- مواجهه بودن حرکت و نهضت علمی کشور با چالش‌های خصمانه

ب) معنا و مفهوم مدیریت جهادی:

- ۱- کار و تلاش با نیت الهی:
  - ۱-۱- اجرای کارها و مسئولیت‌ها به‌طور جدی و به‌دور از انگیزه‌های شخصی
  - ۲-۱- انجام دادن کارها و مسئولیت‌ها به قصد خدمت به مصالح کشور
- ۲- کار مبتنی بر علم و درایت و جهاد:
  - ۱-۲- اجرای کارها و مسئولیت‌ها با لحاظ کردن اولویت‌ها
  - ۲-۲- کار فراوان، پُرحجم، باکیفیت، مجاهدانه و انقلابی
  - ۳-۲- پیداکردن راه‌های صحیح با موازین علمی و شیوه‌های دقیق عالمانه

ج) خاستگاه مدیریت جهادی:

- ۱- ایمان اسلامی:
  - ۱-۱- خودباوری، اعتماد به نفس و اعتماد به کمک الهی
  - ۲- آموخته‌های امام بزرگوار درباره اصل «ما می‌توانیم» و رفتار انقلابی:
    - ۱-۲- رفتار عاقلانه، مدبرانه و مجاهدانه

د) فرهنگ و اقتصاد دو مقوله بسیار نیازمند به مدیریت جهادی:

- ۱- شکوفایی اقتصادی نیازمند مدیریت جهادی:
  - ۱-۱- سیاست‌های اقتصاد مقاومتی نیازمند همت، تحرک و مدیریت جهادی
  - ۲- ضرورت عزم ملی و کار جهادی در زمینه فرهنگ:
    - ۱-۲- نگاه نقادانه علما، استادان، روشنفکران انقلابی و هنرمندان متعهد به مقوله فرهنگ

۲-۲- طرح دیدگاه های درست با منطق محکم و با بیان روشن و پرهیز از تهمت زنی و جنجال آفرینی

(ه) بایدهای مدیریت و کار جهادی:

- ۱- با تدبیر حرکت کردن
- ۲- پُرکاری و شب‌وروز نشناختن در پیگیری کارها:
  - ۱-۲- پرهیز از تنبلی، بی‌حالی و کم‌انگیزی
  - ۲-۲- تلاش مضاعف و خستگی‌ناپذیر و بدون چشمداشت
- ۳- منفعل نبودن در برابر دشمن و شرطی نکردن اقتصاد به تصمیم این و آن
- ۴- اشراف میدانی بر مشکلات:
  - ۱-۴- حضور در صحنه و لمس مشکلات
- ۵- مدیریت شجاعانه و امیدوارانه
- ۶- داشتن اخلاص در کنار تلاش و خستگی‌ناپذیری
- ۷- ترجیح دادن مدیریت جهادی بر دیوان‌سالاری‌های فرسوده
- ۸- پرهیز از بی‌نظمی:
  - ۱-۸- در تعارض بودن کار جهادی و انقلابی با بی‌نظمی
  - ۲-۸- نظم، از خطوط اصلی انقلابی‌گری
- ۹- ضرورت وجود مدیریت جهادی در تقنین و نظارت (عمده‌ترین مسئولیت‌های مجلس)

مدیریت جهادی و تحول و تحول‌گرایی

الف) نقش مهم مدیریت و کار جهادی در تحول و تحول‌گرایی:

۷- شکل‌گیری حرکت و نهضت علمی در کشور:

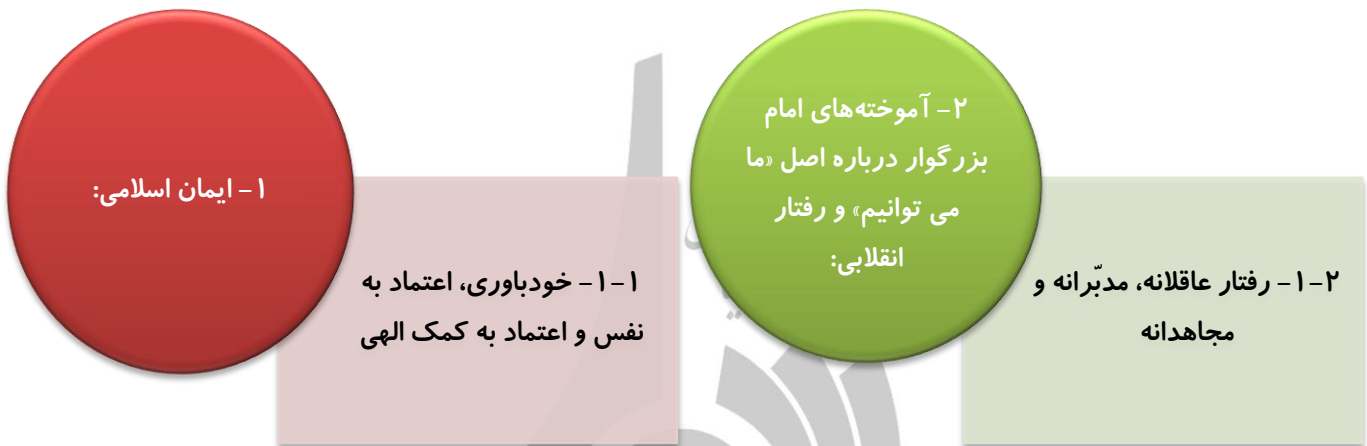
۷-۱- مواجهه بودن حرکت و نهضت علمی کشور با چالش‌های خصمانه

ب) معنا و مفهوم مدیریت جهادی:

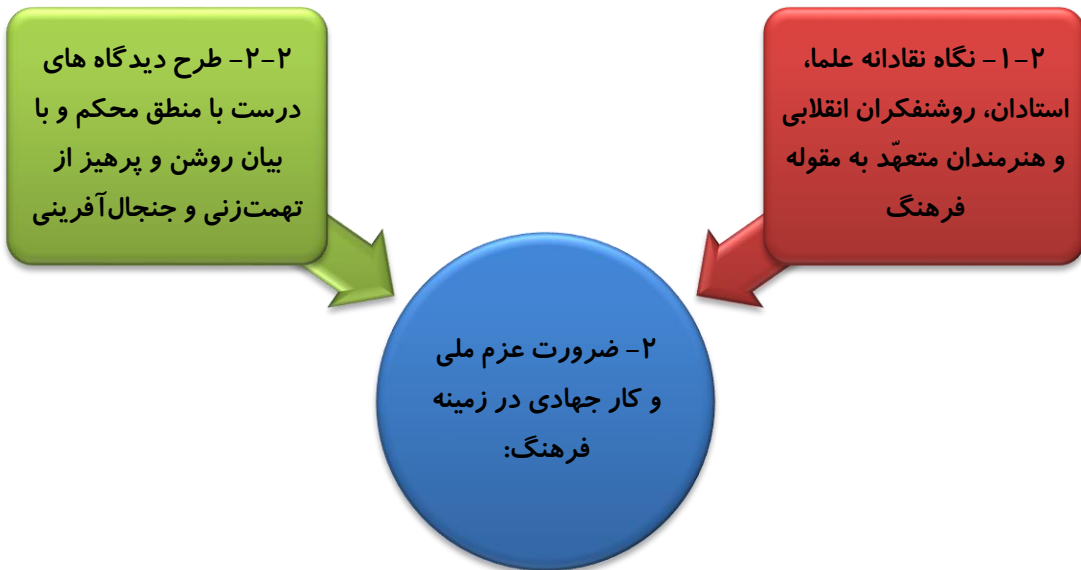

ج) خاستگاه مدیریت جهادی:

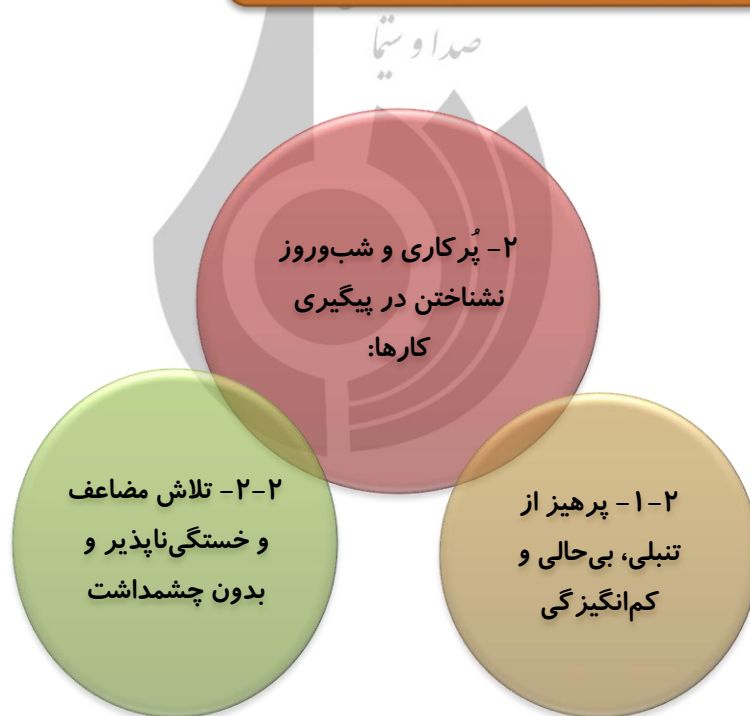
د) فرهنگ و اقتصاد دو مقوله بسیار نیازمند به مدیریت جهادی:

ه) بایدهای مدیریت و کار جهادی:

۱- با تدبیر حرکت کردن

۳- منفعل نبودن در برابر دشمن و شرطی
نکردن اقتصاد به تصمیم این و آن

۴- اشراف میدانی بر مشکلات:

۴-۱- حضور در صحنه و لمس مشکلات

۵- مدیریت شجاعانه و امیدوارانه

۷- ترجیح دادن مدیریت جهادی
بر دیوان‌سالاری‌های فرسوده

۶- داشتن اخلاص در کنار تلاش و
خستگی‌ناپذیری

۹- ضرورت وجود
مدیریت جهادی در تقنین
و نظارت (عمده‌ترین
مسئولیت‌های مجلس)

۸-۲- نظم، از خطوط
اصلی انقلابی‌گری

۸-۱- در تعارض بودن
کار جهادی و انقلابی با بی
نظمی

۸- پرهیز از بی‌نظمی:

— شاخص‌ها و محورهای بیانات

ردی ف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
۱	مدیریت جهادی و تحول و تحول- گرای	<p>الف) نقش مهم مدیریت و کار جهادی در تحول و تحول گرای:</p> <p>۱- بازشدن گره‌ها و حل شدن مشکلات و چالش‌های کشور</p> <p>۲- اصلاح شدن ساختارها</p> <p>۳- مقابله با نقشه‌های دشمن برای متوقف کردن حرکت علمی کشور</p> <p>۴- حفظ شدن هویت و حیثیت ملت</p> <p>۵- ترسیم‌شدن سرنوشت و آینده ملت</p> <p>۶- عامل اقتدار ملی</p> <p>۷- شکل‌گیری حرکت و نهضت علمی در کشور:</p> <p>۱-۷- مواجهه بودن حرکت و نهضت علمی کشور با چالش‌های خصمانه</p> <p>ب) معنا و مفهوم مدیریت جهادی:</p> <p>۱- کار و تلاش با نیت الهی:</p> <p>۱-۱- اجرای کارها و مسئولیت‌ها به‌طور جدی و به‌دور از انگیزه‌های شخصی</p> <p>۲-۱- انجام دادن کارها و مسئولیت‌ها به قصد خدمت به مصالح کشور</p> <p>۲- کار مبتنی بر علم و درایت و جهاد:</p>	<p>«به نظر می‌رسد که می‌توانیم در زمینه‌ی اصلاح ساختارها در این برهه کار کنیم. یک مقداری احتیاج دارد به مدیریت شجاعانه؛ یک مقدار مسئولین دولتی با شجاعت در این قضیه وارد بشوند؛ ملاحظه‌ی غیر وظیفه و غیر قانون و غیر مصلحت کشور را نکنند. من اینجا یادداشت کرده‌ام «مدیریت شجاعانه، امیدوارانه، جهادی، با اشراف میدانی بر مشکلات -خیلی از مشکلات را در اتاق اداره و مدیریت و پشت میز نمیشود فهمید، باید رفت در صحنه، در عرصه، تا مشکلات را بتوان لمس کرد- عدم انفعال در برابر دشمن، شرطی نکردن اقتصاد کشور به تصمیم این و آن»؛ یکی از مسائل مهم این است^۱.</p> <p>«برای شکوفایی اقتصاد کشور، به کاری احتیاج داریم که هم مجاهدانه باشد، هم عالمانه باشد. با تنبلی، با بی‌حالی، کم‌انگیزگی، مسئله‌ی اقتصاد کشور حل نخواهد شد. کار جهادی باید انجام بگیرد، مدیریت‌های جهادی باید بر مسائل اقتصادی کشور احاطه داشته باشند، تصمیم‌گیری کنند؛ کار جهادی. کار جهادی یعنی کاری که هم در آن تلاش هست، خستگی‌ناپذیری هست، هم اخلاص هست؛ [یعنی] انسان میفهمد که برای خودش، برای پُر کردن کیسه‌ی خودش کار نمیکند، دارد برای مردم کار میکند، برای خدا کار میکند؛ هم این، و هم عالمانه؛ یعنی بنشینند و با موازین علمی، با شیوه‌ی دقیق عالمانه راه‌های صحیح را پیدا کنند؛ هم باسواد باشند، کارآمد باشند، هم امکانات گوناگونی داشته باشند؛ اینها بنشینند کار کنند؛ اقتصاد کشور قطعاً شکوفایی پیدا خواهد کرد^۲.</p> <p>«به رغم همه‌ی این مشکلات طاقت‌فرسا، جمهوری اسلامی روزبه‌روز گام‌های بلندتر و استوارتری به جلو برداشت. این چهل سال، شاهد جهادهای بزرگ و افتخارات درخشان و پیشرفتهای شگفت‌آور در ایران اسلامی است. عظمت پیشرفتهای چهل‌ساله‌ی ملت ایران آنگاه بدرستی دیده میشود که این مدت، با مدت‌های مشابه در انقلاب‌های بزرگی همچون انقلاب فرانسه و انقلاب اکتبر شوروی و انقلاب هند مقایسه شود. مدیریت‌های جهادی الهام‌گرفته از ایمان اسلامی و اعتقاد به اصل «ما میتوانیم» که امام بزرگوار به همه‌ی ما آموخت، ایران را به عزت و پیشرفت در همه‌ی عرصه‌ها رسانید^۳.</p> <p>«یک نکته‌ی دیگری که برای برادران و خواهران عزیز نماینده قابل ذکر است، بحث رفتار نمایندگان است. به نظر من آن کلمه‌ی کلی و فراگیر و جامعی که میشود در این زمینه گفت، کلمه‌ی «انقلابیگری» است. رفتار نمایندگان مجلس باید رفتاری انقلابی باشد؛ برخورد باید برخورد انقلابی باشد. شما در سوگندی هم که یاد کردید، این سوگند را یاد کردید که انقلاب، نتایج انقلاب، فرآورده‌های انقلاب و فرآورده‌های نظام جمهوری اسلامی را حفظ کنید؛ چطور ممکن است؟ بدون انقلابی بودن که نمیشود حفظ کرد. رفتار، باید رفتاری انقلابی باشد؛ رفتاری انقلابی به معنای رفتاری غیرمدبّرانه نیست، به‌معنای رفتاری عاقلانه و مدبّرانه و مجاهدانه است؛ حرکت جهادی. اینکه ما به مدیران مرتب توصیه می‌کنیم</p>

۱. بیانات در دیدار مسئولان نظام ۱۳۹۸/۰۲/۲۴

۲. بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۹۸/۰۱/۰۱

۳. بیانیه «گام دوم انقلاب» خطاب به ملت ایران ۱۳۹۷/۱۱/۲۲

۲-۱- اجرای کارها و مسئولیت‌ها با لحاظ کردن اولویت‌ها
۲-۲- کار فراوان، پُرحجم، باکیفیت، مجاهدانه و انقلابی
۲-۳- پیدا کردن راه‌های صحیح با موازین علمی و شیوه‌های دقیق عالمانه

ج) خاستگاه مدیریت جهادی:

۱- ایمان اسلامی:
۱-۱- خودباوری، اعتماد به نفس و اعتماد به کمک الهی
۲- آموخته‌های امام بزرگوار درباره اصل «ما می‌توانیم» و رفتار انقلابی:
۲-۱- رفتار عاقلانه، مدبرانه و مجاهدانه

د) فرهنگ و اقتصاد دو مقوله بسیار نیازمند به مدیریت جهادی:

۱- شکوفایی اقتصادی نیازمند مدیریت جهادی:
۱-۱- سیاست‌های اقتصاد مقاومتی نیازمند همت، تحرک و مدیریت جهادی
۲- ضرورت عزم ملی و کار جهادی در زمینه فرهنگ:
۲-۱- نگاه نقادانه علما، استادان، روشنفکران انقلابی و هنرمندان متعهد به مقوله فرهنگ

«مدیریت جهادی»، این در مورد مجلس، رفتار جهادی است، سخن گفتن جهادی است، اقدام کردن مجاهدانه و جهادی است، انقلابیگری است، روحیه‌ی ایمان و انگیزه‌ی انقلابی باید بر همه‌ی کارهای نماینده‌ی محترم مجلس حاکم باشد. نگرانی از دستاوردهای انقلاب و مبانی نظام، جزو سوگند نمایندگی شما است که اگر این انجام نگیرد، حضور نماینده، هم از لحاظ قانونی اشکال پیدا میکند، هم از لحاظ شرعی اشکال پیدا میکند. اگر چنانچه دستاوردهای انقلاب مراعات نشود و دستاوردهای نظام مورد توجه قرار نگیرد، این، هم از لحاظ قانون اساسی، هم از لحاظ شرع دچار مشکل می‌شود^۱».

«باید مدیریت جهادی را بر دیوان‌سالاری‌های فرسوده ترجیح بدهیم؛ این یکی از اولویت‌های ما است؛ اصرار بر مدیریت جهادی. مسئولین کشور در قوه‌ی مجریه، در قوه‌ی قضائیه، در بخش‌های مختلف، مدیریت جهادی را دنبال نکنند. مدیریت جهادی به معنای بی‌انضباطی نیست؛ پُرکاری، با تدبیر حرکت کردن، شب‌روزی نشناختن و دنبال کار را گرفتن، این معنای مدیریت جهادی است^۲».

«رهبر انقلاب اسلامی در ادامه، توصیه‌هایی خطاب به رئیس‌جمهور و اعضای دولت دوازدهم بیان کردند که «داشتن نیت الهی برای خدمت به مردم به‌عنوان بندگان خدا و حل مشکلات آن‌ها»، و «انس با قرآن و دعا» اولین توصیه‌ی ایشان بود... حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بیان توصیه‌ی دوم، به لزوم داشتن «روحیه‌ی جهادی و تلاش مضاعف و خستگی‌ناپذیر و بدون چشمداشت» اشاره کردند^۳».

«این را هم همه بدانند، خود نامزدهای محترم هم بدانند که ما جز با کار جهادی و کار انقلابی نخواهیم توانست این کشور را به سامان برسانیم. در همه‌ی بخش‌ها، کمربسته بودن مثل یک جهادگر لازم است؛ این اگر بود، کارها راه می‌افتد؛ این اگر بود، بن‌بست‌ها باز میشود، شکافته میشود؛ [یعنی] کار فراوان، پُرحجم و باکیفیت و مجاهدانه و انقلابی. انقلابی یعنی چه؟ بعضی خیال میکنند وقتی می‌گوییم انقلابی، یعنی بی‌نظم؛ نخیر، اتفاقاً یکی از خطوط اصلی انقلابی‌گری، نظم است؛ منتها انقلابی، یعنی اینکه خودمان را سرگرم کارهای حاشیه‌ای و تشریفاتی و زرق‌وبرقی و مانند اینها نکنیم؛ کار انقلابی یعنی برای یک مجوز [آرها را کوتاه کنند]. عده‌ای از این کارآفرینان بااخلاص و متدین، چندی پیش آمدند با ما ملاقات کردند و گفتند که برای مجوز یک چیز کوچک - که حالا اسم آوردند و بنده نمی‌خواهم جزئیات را بیان کنم - باید انسان از مثلاً ۲۰ یا ۲۵ جا مجوز بگیرد؛ اینها کار غیر انقلابی است. کار انقلابی یعنی آن کسانی که ضوابط را تعیین میکنند، بیایند راه‌ها را کوتاه کنند؛ راه‌های میان‌بر بگذارند جلوی پای مردم، جلوی پای کارآفرین، جلوی پای کسی که می‌خواهد خدمت بکند؛ کارهای لازم اینها است، [مسئولین] دامن همت به کمر بزنند و واقعاً کار کنند^۴».

«بنده از ضعفهای فعالیتهای مسئولین کشور -از جمله خود این حقیر- در سطح عموم ملت ایران و در طول سالها، آگاهم؛ ضعفهای زیادی وجود داشته که این مربوط به مدیریت‌های ما است، مربوط به حرکت عمومی نظام اسلامی نیست. ما هر جا یک مدیریت

۱. بیانات در دیدار نمایندگان و کارکنان مجلس شورای اسلامی ۱۳۹۷/۰۳/۳۰

۲. بیانات در دیدار مردم آذربایجان شرقی ۱۳۹۶/۱۱/۲۹

۳. دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت با رهبر انقلاب ۱۳۹۶/۰۶/۰۴

۴. بیانات در دیدار کارگران ۱۳۹۶/۰۲/۱۰

۲-۲- طرح دیدگاه‌های درست با منطق محکم و با بیان روشن و پرهیز از تهمت‌زنی و جنجال‌آفرینی

ه) بایدهای مدیریت و کار جهادی:

- ۱- با تدبیر حرکت کردن
- ۲- پُرکاری و شب‌وروز نشناختن در پیگیری کارها:
  - ۱-۲- پرهیز از تنبلی، بی‌حالی و کم‌انگیزی
  - ۲-۲- تلاش مضاعف و خستگی‌ناپذیر و بدون چشمداشت
- ۳- منفعل نبودن در برابر دشمن و شرطی نکردن اقتصاد به تصمیم این و آن
- ۴- اشراف میدانی بر مشکلات:
  - ۱-۴- حضور در صحنه و لمس مشکلات
- ۵- مدیریت شجاعانه و امیدوارانه
- ۶- داشتن اخلاص در کنار تلاش و خستگی‌ناپذیری
- ۷- ترجیح دادن مدیریت جهادی بر دیوان‌سالاری‌های فرسوده
- ۸- پرهیز از بی‌نظمی:
  - ۱-۸- در تعارض بودن کار جهادی و انقلابی با بی‌نظمی
  - ۲-۸- نظم، از خطوط اصلی انقلابی‌گری
- ۹- ضرورت وجود مدیریت جهادی در تقنین و نظارت

انقلابی فعال پُر تحرک داشتیم، کار پیش رفته است؛ هر جا مدیریت‌های ضعیف، بی‌حال، ناامید، غیرانقلابی، و بی‌تحرک داشتیم؛ کارها یا متوقف مانده است، یا انحراف پیدا کرده است. این مسئله‌ای است که وجود دارد؛ یک اشکالی و یک ضعفی است که وجود دارد؛ باید مدیرانمان ان‌شاءالله پُر انگیزه‌تر باشند، کارآمدتر باشند، تلاش بیشتری را انجام بدهند، و به حول و قوه‌ی الهی همین جور هم خواهد شد. من به‌طور قاطع عرض میکنم که اگر مدیریت در بخش‌های مختلف کشور، متدین باشد، انقلابی باشد و کارآمد باشد، همه‌ی مشکلات کشور حل خواهد شد؛ ما مشکل غیرقابل حلی در کشور نداریم. یک نکته این بود که عرض شد^۱.

«یکی از چیزهایی که برای تشکله‌ها به نظر من خیلی لازم است و خوب است، فهم وضع کنونی کشور است. وضع کشور، منظور فقط وضع داخلی و مشکلات موجود و همین مطالبی که گفتند -مسائل مربوط به روستاها، عدالت‌خواهی، اقتصاد مقاومتی، مشکلاتی که هست، مشکلات مدیریتی، مدیریت جهادی و مانند اینها- نیست؛ اینها البته جزئی از واقعیتها است^۲».

«سال ۹۳ هم در عرصه‌ی داخلی و هم در عرصه‌ی خارجی و بین‌المللی برای کشور ما سال پرماجرایی بود؛ چالش‌هایی داشتیم، پیشرفتهایی هم داشتیم؛ ما در اول سال ۹۳ با توجه به همین چالش‌ها بود که عنوان سال را گذاشتیم «عزم ملی و مدیریت جهادی». با نگاهی به آنچه در سال ۹۳ گذشت، مشاهده میکنیم که عزم ملی بحمدالله بُروز و ظهور داشت. ملت ما عزم راسخ خود را هم در تحمل برخی مشکلاتی که برای او وجود داشت نشان داد، هم در روز بیست‌ودوم بهمن، در روز قدس و در راهپیمایی عظیم اربعین این عزم را، این همت را از خود بُروز داد و نشان داد. مدیریت جهادی هم در برخی از بخش‌ها بحمدالله بارز و آشکار بود. در آن بخش‌هایی که مدیریت جهادی را انسان مشاهده کرد، پیشرفتها را هم در آنجا مشاهده کردیم. این البته توصیه‌ی مخصوص سال ۹۳ نیست، هم عزم ملی و هم مدیریت جهادی برای امسال و برای همه‌ی سالهای پیش‌رو برای ملت ما مورد نیاز است^۳».

«بنده توصیه‌ی مکرر میکنم به مسئولین محترم قوای سه‌گانه که جلساتشان را به‌طور مرتب داشته باشند؛ خیلی از مسائل در این جلسات مشترک حل میشود: جلسات دولت و مجلس، جلسات قوه‌ی قضائیه و دولت، جلسات قوه‌ی قضائیه و مجلس؛ این دیدارها، این تبادل نظرها، این استفاده‌ی از نظرات یکدیگر، موجب هم‌افزایی است. و مسئله‌ی مدیریت جهادی؛ این توصیه مربوط به همه است^۴».

«باید دشمن را شناخت، دید - حالا [اینکه] شما میگویید برخوردمان با دشمن این جور باشد، آن جور نباشد، بحث دیگری است - دشمنی او را باید فهمید، نقشه‌ی او را باید تشخیص داد. یکی از نقشه‌های مهم دشمن، متوقف کردن حرکت علمی در کشور است. خوب، وقتی این را فهمیدیم، برمیگردیم به دانشگاه؛ اینجا آن مدیریت جهادی که ما عرض کردیم، معنا پیدا میکند. چون جهاد عبارت است از تلاشی که در مقابل یک دشمنی‌ای انجام میگیرد؛ هر جور تلاشی جهاد نیست. جهاد عبارت است از

۱. بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۹۶/۰۱/۰۱

۲. بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان ۱۳۹۴/۰۴/۲۰

۳. پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۴ ۱۳۹۴/۰۱/۰۱

۴. بیانات در دیدار مسئولان نظام ۱۳۹۳/۰۴/۱۶

<p>عمده‌ترین مسئولیت‌های (مجلس)</p>	<p>آن تلاشی که در برابر یک چالش خصمانه از سوی طرف مقابل صورت میگیرد؛ این جهاد است. آن وقت معنای مدیریت جهادی در اینجا این است که توجه بکنید که حرکت علمی کشور و نهضت علمی کشور و پیشرفت علمی کشور مواجه است با یک چالش خصمانه، که در مقابل این چالش خصمانه شما که مدیرید، شما که استادید، شما که دانشجو هستید، باید بایستید؛ این شد حرکت جهادی و مدیریت دستگاه؛ چه مدیریت دانشگاه، چه مدیریت وزارت، چه مدیریت هر بخشی از بخشهای گوناگون این عرصه‌ی عظیم، خواهد شد مدیریت جهادی^۱.</p> <p>- «چالشهای درونی ما اینها است: سرگرم شدن به اختلافات در داخل کشور؛ اختلافات فرعی و اختلافات سطحی، ما را سرگرم بکند، در مقابل هم قرار بدهد، تعارض به وجود بیاورد، ما را از مسائل اصلی و از خطوط اصلی غافل بکند؛ این یکی از مصادیق آن چالش اصلی است که عرض شد. از دست دادن انسجام ملت از چالشهای ما است. دچار شدن به تنبلی و بی‌روحیگی، دچار شدن به کم‌کاری، دچار شدن به یأس و ناامیدی، تصور اینکه ما نمیتوانیم، تصور اینکه تا حالا نتوانستیم؛ نخیر، همان‌طور که امام فرمودند ما میتوانیم، باید عزم داشته باشیم، عزم ملی و مدیریت جهادی میتواند همه‌ی این گره‌ها را باز کند. اینها همه، آن چالشهای درونی ما است که باید با اینها مقابله کنیم^۲.</p> <p>- «ما اول امسال عرض کردیم «مدیریت جهادی»؛ این مدیریت جهادی مخصوص دولت نیست، شامل مجلس هم هست؛ طبعاً در حوزه‌ی کار مسئولیت خود مجلس، یعنی تقنین و نظارت که عمده‌ترین مسئولیتهای مجلس است. این مسئولیتها اگر به‌طور جدی، به‌دور از انگیزه‌های شخصی، به‌دور از هر چیزی جز انگیزه‌ی خدمت به مصالح کشور انجام بگیرد، بزرگ‌ترین کار جهادی است؛ کار جهادی یعنی این؛ انگیزه‌های گوناگون را نباید دخالت داد، اولویتها را باید نگاه کرد. من بر روی اقتصاد مقاومتی تکیه میکنم^۳.</p> <p>- «عامل مهم مدیریت جهادی عبارت است از خودباوری و اعتماد به نفس و اعتماد به کمک الهی. اینکه من نام مبارک امام باقر (علیه‌السلام) و نام مبارک امیرالمؤمنین و تبریک ایام مبارک رجب را در طلوعه‌ی عرایضم عرض میکنم، به‌خاطر این است؛ در همه‌ی کارها توکل به خدای متعال و استمداد از کمک الهی [کنیم]؛ به کمکهای الهی اعتماد کنیم. لوقتی [شما از خدای متعال کمک میخواهید، راه‌ها به‌سوی شما باز میشود: وَ مِنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا، وَ يَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ. این رزقی که در این آیه و در آیات دیگر گفته شده است، به شکلهای مختلفی به من و شما میرسد؛ گاهی شما ناگهان در ذهنتان یک چیزی برق میزند، میدرخشد، راهی باز میشود؛ این رزق الهی است؛ در یک برهه‌ی فشار، ناگهان یک امید وافر در دل شما به‌وجود می‌آید؛ این همان رزق الهی است...</p> <p>عزم ملی و مدیریت جهادی در سال ۹۳ به‌عنوان شعار مطرح میشود، اما این چیزی نیست که مربوط به سال ۹۳ باشد؛ این هویت ما است، این حیثیت ما است، این آینده‌ی ما است، این ترسیم‌کننده‌ی سرنوشت ما است. اگر عزم ملی بود، اگر مدیریت جهادی</p>
---	---

^۱. بیانات در دیدار اساتید دانشگاه‌ها ۱۳۹۳/۰۴/۱۱

^۲. بیانات در مراسم بیست و پنجمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) ۱۳۹۳/۰۳/۱۴

^۳. بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی ۱۳۹۳/۰۳/۱۴

بود، اقتصاد هم پیشرفت میکند، فرهنگ هم پیشرفت میکند؛ و ملت‌ی که اقتصاد پیشرفته داشته باشد و فرهنگ پیشرفته داشته باشد، در اوج قرار میگیرد و تحقیر نمیشود^۱.

- «اگر یک ملت‌ی به خود نیاید، خود را قوی نکند، دیگران به او زور میگویند. بعضی ملت‌ها هستند که تا قوی شدن، فاصله‌ی زیادی دارند؛ امیدی وجود ندارد که بخواهند در خود آن نیرویی را که بتوانند مقابله کنند با زورگویان و گردن کلفت‌های عالم، ایجاد کنند؛ اما ملت ما این جور نیست؛ ما اولاً استعداد قوی شدن، زیاد داریم؛ امکانات و ظرفیت‌ها هم زیاد داریم؛ ملت ما به سمت اقتدار ملی هم راه افتاده است و راه زیادی پیموده است؛ من بر این اساس نقشه‌ی کلی سال ۹۳ را در این دو عنصر میبینم که در پیام اول سال عرض کردم: اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و با مدیریت جهادی...»

علما، اساتید، روشنفکران انقلابی، هنرمندان متعهد، اینها نگاه نقادانه خودشان را نسبت به اوضاع فرهنگی کشور همچنان داشته باشند و تذکر بدهند. البته من در مورد تذکرات، معتقدم باید با منطق محکم و با بیان روشن، نقطه نظرات صحیح را ارائه بدهند. با نهمت‌زنی و جنجال‌آفرینی، بنده موافق نیستیم؛ با تکفیر کردن و متهم کردن این و آن، بنده موافق نیستیم. اعتقاد من این است که مجموعه‌ی انقلابی کشور - که بحمدالله تعداد بی‌شماری از آنها در بین جوانهای ما، در بین صاحب‌نظران ما، اساتید ما، بزرگان ما، تحصیل‌کرده‌های ما حضور دارند - میتوانند با منطق محکم وارد میدان بشوند، نقادی کنند. نقاط ضعف را و نقاط منفی را به رخ ما مسئولین بکشانند. گاهی میشود که مسئول، متوجه نیست چه دارد میگذرد در متن جامعه، اما آن جوان در متن جامعه است، او میفهمد؛ آن عزم ملی و مدیریت جهادی که عرض کردیم در زمینه‌ی فرهنگ، این است^۲.

- «در نگاه به سال ۹۳ آنچه به نظر این حقیر مهم‌تر از همه است، دو مسئله است: یک مسئله همین مسئله‌ی اقتصاد و دیگری مسئله‌ی فرهنگ است. در هر دو عرصه و در هر دو زمینه توقعی که وجود دارد، تلاش مشترکی است میان مسئولان کشور و آحاد مردم. آنچه برای بنای زندگی و سازندگی آینده مورد انتظار است، بدون مشارکت مردم تحقق‌پذیر نیست. بنابراین علاوه بر مدیریتی که مسئولین باید انجام بدهند، حضور مردم در هر دو عرصه لازم و ضروری است؛ هم عرصه‌ی اقتصاد، هم عرصه‌ی فرهنگ. بدون حضور مردم کار پیش نخواهد رفت و مقصود تحقق پیدا نخواهد کرد. مردم در گروه‌های گوناگون مردمی با اراده و عزم راسخ ملی میتوانند نقش‌آفرینی کنند. مسئولین هم برای اینکه بتوانند کار را به‌درستی پیش ببرند، احتیاج به پشتیبانی مردم دارند. آنها هم بایستی با توکل به خدای متعال و با استمداد از توفیقات و تأییدات الهی و کمک مردمی، مجاهدانه وارد میدان عمل بشوند؛ هم در زمینه‌ی اقتصاد و هم در زمینه‌ی فرهنگ. من ان‌شاءالله توضیح همه‌ی این موارد را در سخنرانی روز جمعه به عرض ملت ایران خواهم رساند. لذا به گمان من آنچه در این سال جدید پیش رو داریم، عبارت است از اقتصادی که به کمک مسئولان و مردم شکوفایی پیدا کند، و فرهنگی که با همت مسئولان و مردم بتواند سمت و سوی حرکت بزرگ کشور ما و ملت ما را معین کند. لذا من شعار امسال را و نام امسال را این قرار دادم: «اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی»^۳.

۱. بیانات در دیدار کارگران در گروه صنعتی مینا ۱۳۹۳/۰۲/۱۰

۲. بیانات در حرم مطهر رضوی ۱۳۹۳/۰۱/۰۱

۳. پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال نودوسه ۱۳۹۲/۱۲/۲۹

- « با حرکت عادی و احياناً خواب‌آلوده و بی‌حساسیت نمیشود کارهای بزرگ را انجام داد؛ یک همت جهادی لازم است، تحرک جهادی و مدیریت جهادی برای این کارها [سیاست‌های اقتصاد مقاومتی] لازم است^۱».

- «اگر مدیریت جهادی یا همان کار و تلاش با نیت الهی و مبتنی بر علم و درایت حاکم باشد، مشکلات کشور، در شرایط کنونی فشارهای خبیثت‌آمیز قدرتهای جهانی و در شرایط دیگر، قابل حل است و کشور حرکت رو به جلو را ادامه خواهد داد^۲».

^۱. بیانات در جلسه تبیین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

^۲. دیدار شهردار و اعضای شورای اسلامی شهر تهران با رهبر انقلاب ۱۳۹۲/۱۰/۲۳